

Horsens-slægten KIERKEGAARD og dens svenske linie
XX

Kierkegaard-slægten er gammel i Horsens. Den stammer fra Morten Andersen Kierkegaard, der i en årrække drev købmandshandel på hjørnet af Søndergade og Høstedamsgade, nuv. Søndergade nr. 1.

Morten Andersen Kierkegaard var født i Sædding 1770 som søn af fæstebonde i gården "Gaden" i Sædding, Anders Christensen Kierkegaard, kaldet Gade, og hustru Else Mortensdatter. Faderen drev ved siden af sit landbrug også hosekræmmerhandel, så det var ikke underligt, at de tre sønner i ægteskabet, nemlig foruden den allerede nævnte Morten, der endte som købmand i Horsens, sønnerne Anders og Michael gik til handelen. De to sidstnævnte blev begge store silke- og klædehandlere i København og efterlod ved deres død en betydelig formue. Nævnte tre brødre var søstre til Søren Kierkegaards fader Michael Pedersen Kierkegaard, der også var født i Sædding og senere nedsatte sig som hosekræmmer i København.

Morten Andersen Kierkegaard kom til Horsens, hvor han tog borgerskab som købmand den 26. september 1796 og på rådhuset - som skik var dengang - aflagde borgereden, der havde følgende ordlyd: "Jeg Morten Andersen Kierkegaard lover og tilsiger, at jeg vil være min allernådigste arve-konge og herre huld og tro, inden- og udenlands, ^{Saa} og bevise borgemeester og raad, som min foresattes øvrighed tilbørlig høvrighed og lydighed; byens gavn og tarv befordre, og mine medborgeres skade hindre og afværge, Saa sandt hjælpe mig Gud og hans hellige ord".

1798 blev Morten Andersen Kierkegaard viet i Vor Frelsers kirke til Birgitte Cathrine Kiøldsen, født 1777 i Refsbæk, Vindblæs sogn, syd for Mariager fjord. Hun var datter af teglværksejer Thomas Kiøldsen og Birgitte Nielsdatter Willadsen og dermed søster til sin mands broder Michael første hustru og til den senere så kendte Horsens-borger, vinhandler og kgl. agent Kiold Kiøldsen, der blev Horsens by særsborger nr. 3.

Morten Andersen Kierkegaard havde i sit ægteskab 7 børn, hvoraf Andreas f. 1799 fik borgerskab som købmand 14. marts 1825 og som sammen med moderen fortsatte forretningen efter faderens død, der indtraf 14. juni 1825. Forretningen videreførtes under firmanavnet M. A. Kierkegaard & Søn, indtil Andreas allerede 1829 afgik

ved døden ugift. Moderen drev derefter forretningen til 1837, da en yngre søn, Laurits, født 1810, tog borgerskab 25. september 1837 og overtog forretningen. I maj 1842 måtte firmaet imidlertid på grund af dårlige konjunkturer standse sine betalinger; imidlertid lykkedes det at klare vanskelighederne og efter 1 1/2 års forløb kunne Laurits Kierkegaard i "Horsens Avis" for den 23. november indrykke følgende: "Den Handel, som tidligere har været ført i Gaarden nr. 81 paa Hjørnet af Søndergade og Hastedamsgade under Firma M. A. Kierkegaard og Søn, fortsattes af mig for egen Regning og i eget Havn". Forretningen bestod imidlertid kun i få år, thi allerede 17. september 1851 døde Laurits Kierkegaard, kun 41 år gammel, og forretningen gik over på andre hænder.

Laurits Kierkegaard var gift og havde 5 børn, hvoraf en datter opkaldt efter farmoderen Birgitte Cathrine blev gift med proprietær Ludvig Mohan Abael, hvis sønnesøn var forfatteren Kjeld Abell.

Foruden de foranævnte sønner Andreas og Laurits havde Morten Andersen Kierkegaard følgende børn: 3. Hans, født 1803, død 1878, skipper i Horsens. Han var to gange gift, første gang med Abelons Prints, anden gang med dennes søster Rasmine. 4. Thomas, født 1805, død allerede 1839. Han var også købmand - manufaktur - i Horsens og havde forretning på hjørnet af Graven og Søndergade (nu Landmandsbanken). Hans enke Cathrine Sirmelkjær fra Hølsiggør overlødes ham i 53 år og døde i Horsens Hospital 1892. 5. Anna Kirstine, født 1808, blev gift med cand. pharm. købmand, senere fæstemand og "Indquarterings-Billetteur" i Horsens Jacob Fris Baadsgaard. 6. Hansine Benedicte Nicoline Birgitte Kierkegaard, født 1814, blev gift med en søn af generalmajor, chef for det slesvigske kryasserregiment, kommanderende general i Nørrejylland, Ivar Chr. von Lassen og dennes 2. hustru Anna Seehusen. Gravstenen over de to sidstnævnte findes endnu på Klosterkirkegården i Horsens (syd for præsteboligen).

Stig Lassen tog borgerskab som købmand i Horsens 25. september 1837, men døde allerede 1844, kun 33 år gammel. Enken fortsatte forretningen, der havde til huse i gård nr. 22, nuv. Søndergade nr. 34, til sin død 1872.

DEN SVENSKKE LINIE

Den syvende søn af Morten Andersen Kierkegaards ægteskab med Birgitte Ca-
thrine Kieldsen var Niels Christian Kierkegaard, født 1817. Han rejste i 1839 til
Sverige og blev storskibsbygmester der. Han døde i Gøteborg 1869. Fra ham nedstem-
mer den store svenske godsejerslægt på Eløberg. Mange af efterslægtens medlemmer
er indgiftet i svenske adelslægter, således i slægterne Cronborg, Gyllenkrok, von
Heidenstam, Kalling, Reuterswärd og Skjöldebrand. En af de svenske efterkommere
var dr. phil. docent i historie ved Stockholms universitet ^Bengt Olof Hildebrandt -
en datterdatterdattersøn af Morten Andersen Kierkegaards broder Michael -, der
i Personalhistorisk Tidsskrift for 1933 har givet en grundig udredning af den fra
Horsens stammende gren af Kierkegaard-slægten.

På Horsens Museum, skal såvidt jeg ved, findes en model af et skibsskrog -
en bark - samt en del skibstegninger med udførlig beskrivelse - alt i sin tid
skænket af skibsbygmester Niels Christian Kierkegaard til Horsens Arbejderfore-
ning, stiftet 1872 og som byggede sine enstændige lokaler Søndergade nr. 30 (
altså nuv. K. Madsens ejendom). Ved denne enstændige forenings ophævelse over-
gik Niels Chr. Kierkegaards gave til Horsens Museum.

Af Hans Kierkegaards fem børn kan nævnes Andreas Thomas, Villads og Kjeld
Kierkegaard. Førstnævnte huskes endnu i Horsens som "Fatter Kierkegaard", han
var således medlem af Horsens Byråd fra 1900 til 1906. Han fødtes 1839 og døde
først 1914. Villads Kierkegaard, født 1842, død 1922, var fader til Amalia Kierke-
gaard, der i mange år var "Scala" - teatrets Thyre populære primadonna. Hun blev
i 1924 gift med koncerthofchef Frederik Rothe, søn af kammerherre, hofmarskal William
Rothe. Den tredje Kjeld Kieldsen Kierkegaard, født 1846, død 1934, var i mange år
kaptajn på muddermaskinen tilhørende Horsens havn. Af hans 8 børn kan nævnes datteren
Adrianna Camilla Jentsch, gift med bundtnager William Jentsch og sønnen Olaf
Kierkegaard, der gennem mange år var kordegn i Lundtofte.

21. september 1972

Carl Th. Jørgensen